No. 2531 Zaterdag 23 Juli 1932. 49ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

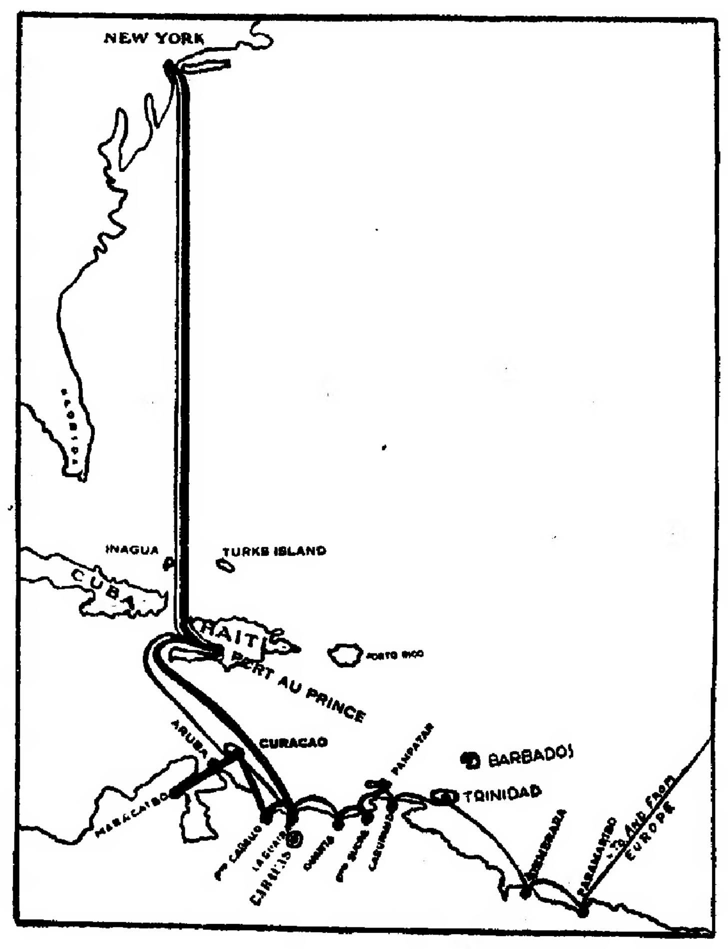
WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.-- bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad : Pastorie San Mateo, Tel. 413
Administratie : St. Thomas-college Tel. 550
DRUKKER. B. J. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f.0.50 voor elken regel meer 10 cts.

Voor 50 jaren.

Donderdag 21 Juli was het 50 jaren geleden dat te Amsterdam werd opgerfcht, de Naamlooze Vennootschap „West-Indische Maildienst".

Als Nederlandsch Gebiedsdeel verheugt Curaçao zich er in, door Nederlandsche booten geregeld met het Moederland verbonden te blijven. Vooral voor vrachtgoederen heeft de Nederlandsche boot een gemakkelijke verbinding tusschen Nederland en zijne gebiedsdeelen, waardoor op handelsgebied een vruchtbare samenwerking mogelijk werd, zoowel Curaçao als Nederland ten voordeel.

Curaçao en Suriname gaven aanleiding tot het oprichten der genoemde Maatschappij en nu moge misschien op het oogenblik de handel met de andere havensteden van Midden-Amerika belangrijker zijn, dan met de Nederlandsche havens in de West, de waarde toch dezer streken heeft de Nederlandsche zeevaart eerst leeren kennen, na Curaçao geregeld bezocht te hebben.

Indirect heeft Curaçao ongetwijfeld krachtig medegewerkt om de Nederlandsche scheepvaart handel en industrie te bevorderen en de oprichting der Nederlandsche scheepvaart maatschappij maakte dit alles mogelijk. Eerst door de oprichting der West-Indische maildienst kwam de beteekenis van Curaçao als Nederlandsch gebiedsdeel voor scheepvaart, handel en nijverheid tot haar recht.

Een kort overzicht van de geschiedenis laten we hier volgen.

Bij acte van den 21 Juli 1882 werd te Amsterdam opgericht de naamlooze Vennootschap „West-Indische Maildienst". Spoedig daarna werd haar door beschikking van Koning Willem III vergund het predicaat „Koninklijke" te voeren, en den 27n Maart 1884 verliet de eerste stoomboot der lijn, de „Oranje-Nassau" de haven van Amsterdam met bestemming naar Suriname en Curaçao.

Volgens art. 2 der statuten was het doel der Vennootschap;

„De vracht- en passagiersvaart met eigen of gehuurde stoomschepen tusschen Nederland en hare koloniën in de West-Indiën met of zonder het aandoen van tusschenliggende havens uit te oefenen."

Uit den aard der zaak, had de nieuwe onderneming in den beginne met allerlei tegenspoeden te kampen. De concurrentie van reeds bestaande stoomvaartlijnen was geducht en het kostte veel tijd en veel arbeid, vóór de K. W. I. M. zich naast de Duitsche en Engelsche lijnen een plaats veroveren kon, die zij zich tot op heden heeft gehandhaafd.

De eerste jaren waren dan ook voor de aandeelhouders niet gunstig, en eerst in het jaar 1887 kon het eerste dividend worden uitgekeerd.

In 1887 was intusschen het traject van Curaçao via Haiti tot New-York doorgetrokken, waardoor de verbinding tusschen Nederl. West Indie en New-York werd tot stand gebracht.

In Suriname bracht de West-Indische Maildienst de eerste directe stoomverbinding met het Moederland; Curaçao had reeds sedert lange jaren met Europa steamer-gemeenschap. Vergissen we ons niet, dan kwam het eerste stoomschip van de Hamburg-Amerikanische Packerfahrt hier in 1871 aan.

Met recht schreef dan ook de Amigoe van 26 April 1884 „Sommigen willen beweren, dat de „Oranje-Nassau" niet minder dan een twintigtal jaren te laat op Curaçao is aangekomen. Al valt het niet te ontkennen, dat de Nederlandsche handel zich hier niet weinig gras voor de voeten heeft laten wegmaaien, en nu op eigen grond den strijd der concurrentie met machtige Maatschappijen zal moeten aanbinden, toch heeft deze eerste reis van het Nederlandsche stoomschip in alle opzicht, durven we zeggen, ten goede gewerkt. Gezwegen van den band, die nu vaster en inniger dan ooit tusschen het Moederland en Curaçao wordt toegehaald, zal ook, ten bate van beiden, aan den handel grootere uitbreiding en aan den handelsgeest meerder levendigheid ten deel vallen."

En zeer zeker is door den nieuwen dienst de handel tusschen Nederland en Curaçao aanmerkelijk belangrijker geworden.

De „Hollandsche boot" voert hier uit Europa meer goederen voor consumptie aan, dan eenige andere lijn. Maar ook Nederlands handel met Venezuela is in bloei toegenomen of liever ontstond eerst door genoemde stoomvaart lijn.

Ook Curaçao echter heeft in den loop der jaren geprofiteerd van de nieuwe verbinding. Hoe beter en talrijker de middelen van gemeenschap zijn in een plaats als de onze, hoe beter het is voor de talrijke burgers, die hier een bestaan moeten vinden in hetgeen de gaande en komende man op het eiland verteert.

Bedenkt men daarbij verder dat er voortdurend op de schepen een groot aantal Curaçaoenaars werkzaam zijn.

Op het oogenblik bedraagt dit cijfer 380 man in vasten dienst en 250 in lossen dienst.

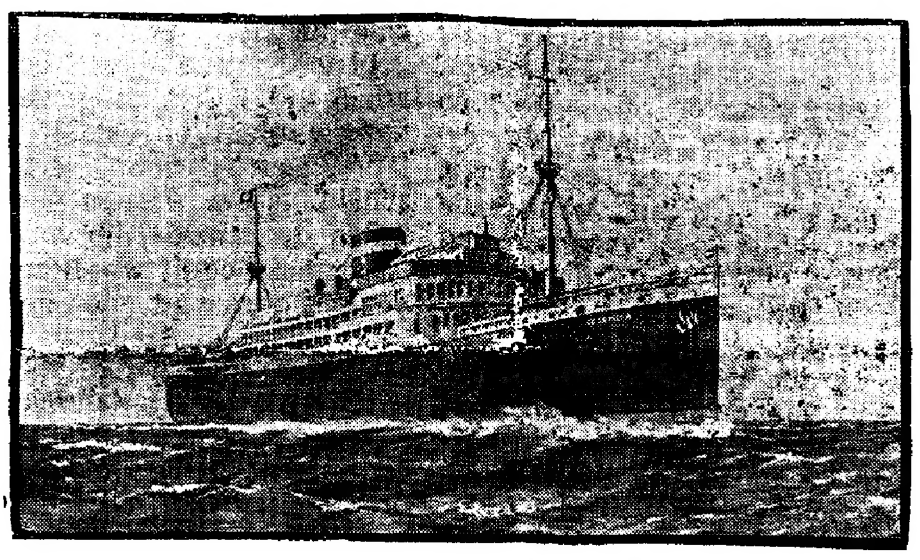
Sinds 1 Febr. 1927 is de oude K. W. I. M. geheel opgenomen in de K. N. S. M. een oudere zustermaatschappij, die in 1931 reeds 75 jaren bestond en eertijds vooral hare schepen had loopen op Europeesche havens en die der Middelandsche zee.
schappij die thans Curaçao aandoen
schappij, die thans Curaçao aandoen bedragen niet minder dan 8 en zijn de Colonlijn, de Suriname lijn, de Zuid-Pacific lijn, de Curaçao-Maracaibo lijn, de Curaçao-St. Martin lijn, de Curaçao Antillenlijn, de vrachtlijn New-York-Venezuela, en de Guatemala lijn.

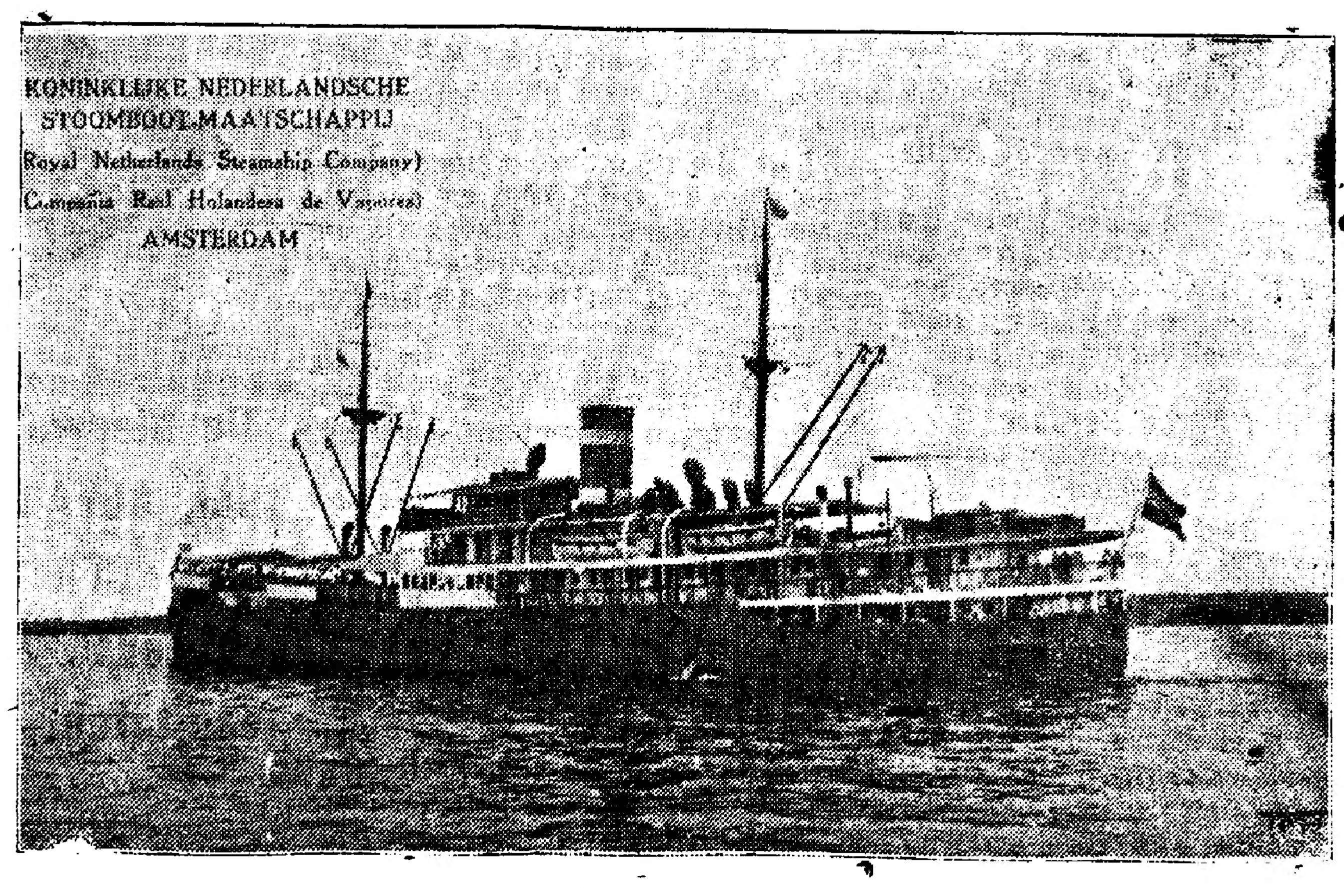
Op deze lijnen varen 26 schepen gezamenlijk met een inhoud van bijna 200 duizend ton.

Misschien dat de ouderen onder ons zich nog herinneren het nog geen 1400 ton groote scheepje de „Oranje Nassau" (een halve Libertador) waarmee voor de eerste keer onze haven werd aangedaan.

Bij het 25 jarig bestaan der K.W.I.M. sprak de Amigoe de hoop uit, dat nog eenmaal de Maatschappij alle eilanden van dit gebiedsdeel met elkander en zoo met het moederland verbinden mocht. Dit is ook thans vervuld en daarom heeft ze niet alleen, zooals voor 25 jaren het hoofdeiland, maar thans ook alle andere eilanden aan zich verplicht.

Moge de maatschappij de Neder-andsche vlag hoog blijven houden in de West-Indische wateren en nu een spoedig economisch wereldherstel in staat zijn, deze nog fierder te laten uitwaaien en aldus medewerken en bevorderen dat Curaçao zal groeien en en bloeien als het groote handelscentrum van Midden-Amerika.

Verlaging van den Pensioentoeslag tot 10%

In het publicatieblad No 75 verscheen een beschikking waarbij de Gouverneur heeft goedvonden:

De gouvernements-beschikking van den 30sten December 1931 No. 1753, opgenomen in P. B. 1931 No. 104, in dier voege te wijzigen, dat, gerekend te zijn ingegaan den 1sten Juli 1932 door de op de eilanden Curaçao en Aruba wonende gepensionneerde burgerlijke landsdienaren en de op genoemde eilanden wonende weduwen en nagelaten minderjarige kinderen van burgerlijke landsdienaren tot wederopzeggens toe, boven de door hen genoten wordende pensioenen een duurtebijslag zal worden genoten van tien ten honderd van het bedrag van hun pensioen.

Bovenbedoelde duurtebijslag zal ook worden genoten door hen, aan wie na den 1sten Juli 1932 pensioen wordt toegekend.

VERLAGING DUURTETOESLAGEN.

In het publicatieblad No 76 heeft de Gouverneur goedgevonden te bepalen, dat de bestendiging voor de 2e helft van het jaar 1932 van den duurtetoeslag; zooals deze tot nu toe genoten werd niet langer noodig wordt geacht.

Daarom is bepaald dat voor de tweede helft van het jaar 1932

De duurtebijslag zal bestaan in een bijslag op het jaarloon:

a. voor ongehuwden met een jaarloon van f 6.000.— of minder:

Van 5 ten honderd van jaarloonen tot en met f 1.200.— of gedeelte daarvan en voor wat betreft jaarloonen hooger dan f 1.200.— daarenboven 2½ ten honderd naar reden van de twee de f 1.200 of gedeelte daarvan;

b. voor gehuwden met een jaarloon van f 9.600.— of minder: van 10 ten honderd van jaarloonen tot en met f 1.200.— of gedeelte daarvan en voor wat betreft jaarloonen hooger dan f 1.200.— daarenboven 7½ ten honderd naar reden van de tweede en derde f 1.200.— of gedeelte daarvan en 5 ten honderd naar reden van de vierde, vijfde, zesde, zevend en achtste f 1.200.— of gedeelte daarvan."

Revolutionair Zuid-Amerika.

Het is de laatste weken in Zuid-Amerika erg roerig.

Heel rustig is het wel nimmer in die landen geweest en hoorden we er nagegenoeg chronisch van revoluties.

Maar die revoluties toch waren voor het meerendeel heilzaam. De revolutionnairen keerden zich tegen de presidenten, die, de grondwet op zij schuivend, naar persoonlijk inzicht regeerden.

Deze dictators-presidenten konden van hun positie misbruik maken zoolang 's lands zaken reden tot tevredenheid gaven — in bloeiende landen breekgeen omwenteling uit — maar zij werd den de een na den ander weggevaagtoen in dagen van economische depressie blijken ging op hoe schromelijke wijze het geld van den staat verspild werd.

De verkiezingen, die na de revoluties plaats hadden, brachten overal patriottisch-conservatieve bewindslieden aan het roer Het is duidelijk, dat men ook van hen niet verwachten kon een einde te maken aan een crisis, die de geheele wereld teistert en waarvan zoowel de oorzaken als de gevolgen internationaal zijn, maar zeker is, dat een einde kwam aan de corruptie, aan een ongrondwettig systeem en aan een willekeur, die zooveel ellende veroorzaakt hebben.

Enkele maanden geleden echter, heeft zich in Chili een socialistische regeering gevormd, in afwachting kunnen we misschien wel zeggen van een communistische.

Chili is de eerste republiek, die thans de richting inslaat, die alle andere staten van Zuid-Amerika de verkeerde achtten. De gevolgen van dit feit kunnen, als zich niet spoedig een heilzame reactie voordoet, onafzienbaar zijn.

Want uit de telegrammen van de vorige week bleek overduidelijk, dat de verschillende revoluties in Brazilië, Peru, Ecuador etc. van communistische origine waren.

Het blijkt wel dat het communisme reeds in verschillende plaatsen vasten voet gekregen heeft, en het is zeker niet voornemens zijn verwoestenden invloed tot enkele plaatsen te beperken.

Vooral ook door het opheffen der gouden standaard in verschillende landen is het hek van den dam.

In Peru. o. a. ziet het er alles behalve bemoedigend uit.

En dan ook boven Ecuador, Paraguay en verschillende republieken van midden-Amerika trekken zich donkere wolken samen.

Staat Latijnsch-Amerika opnieuw voor een reeks omwentelingen? Het is niet uitgesloten. Maar de revoluties zullen ditmaal geen zuiverend karakter hebben. Zij kunnen de ellende slechts vergrooten.

Het „Onze Vader".

Waarom Henri Borel niet sprak.

In het „Vaderland" werd gemeld, dat bij de begrafenis van Frederik van Eeden het woord zou worden gevoerd door Henri Borel, den Haagsche criticus, die echter „door plotseling opkomende ongesteldheid" verhinderd zou geweest zijn. De heer Borel heeft die voorstelling tegengesproken: hij had n.l. een geheel andere reden tot zwijgen. Wij lezen in „Het Vaderland" van 22 dezer de volgende treffende verklaring:

„Van ongesteldheid is geen sprake geweest; ik heb de begrafenisplechtigheid tot het einde bijgewoond en was ook van plan, omdat men er op aangedrongen had, bij het graf een en ander te memoreeren over Van Eedens beteekenis als dichter en denker. Edoch, de begrafenis was er een volgens den Katholieken ritus, met de absoute en andere ceremoniën, en eindigde met het uitspreken door den officieerenden priester van het Onze Vader. Ik ben geen Katholiek maar voel daarom toch wel de ontzaglijke wijding en beteekenis van een indrukwekkend gebed als het Onze Vader. Het kwam mij toen volkomen onnoodig voor, nog eens te gaan spreken over Van Eedens beteekenis in de litteratuur en dit is de eenige reden, waarom ik het beter vond te zwijgen.

Wie, als ik, kort te voren, den overleden dichter had zien liggen in zijn studeerkamer, die chapelle ardente was geworden, met een uitdrukking van zóó verheven rust op zijn gelaat, in zulk een sfeer van verlossing en bevrijding, die alle geleden smart er van uitgewischt had, dat men voelde hoe hij thans ganschelijk ontstegen was aan de aarde, zal begrijpen, hoe weinig het er nu nog toe doen kon te praten van litteraire verdiensten en dergelijke onbelangrijk geworden dingen. Eenmaal „der Welt abhanden gekommen" zijnde, in zóó verheven, serene rust en Godsvrede, kon hier, vond ik, na het Onze Vader, door mij moeilijk iets gesproken zijn, dat reden van zeggen had."

BERICHTEN.

Studie-commissie.

De Nederlandsche regeering overweegt thans de instelling van een commissie tot bestudeering van het vraagstuk der economische betrekkingen tusschen Nederland en overzeesche gebiedsdeelen. Binnenkort zullen nadere mededeelingen met betrekking tot de samenstelling van deze commissie worden gedaan. Het is echter wel nagenoeg zeker, dat in deze commissie de verschillende kopstukken uit de Zaken. Bank- Handel- en Scheepvaartwereld zitting zullen krijgen.

De commissie zal voornamelijk tot taak hebben alle vraagstukken te bestudeeren, welke verband houden met de handelspolitieke betrekkingen tusschen het moederland en de overzeesche gebiedsdeelen.

Goede reis.

Met het S.S. Caracas vertrok Zondag naar Porto-Rico Pastoor Smit van de St. Annakerk.

Naar Patria.

Met het toeristenschip Mauretania repatrieerde Woensdag via New York Mr. W. Weitjens, lid van het Hof van Justitie alhier.

Naar we vernemen zal de vacature Weitjens wegens bezuiniging voorloopig niet worden aangevuld.

Goede reis.

Met het M. S. Columbia van de K. N. S. M. vertrok Donderdag naar Holland Sr. Alexia van het College Welgelegen.

Met haar vertrokken de jongeheer van Heeswijk en de Jongejuffr. M. Sprockel tot voortzetten hunner studies in Holland.

Met dezelfde gelegengeid vertrok naar Holland de Hr. J. Ecker, consul van Nederland te Panama.

welkom.

Met het S.S. Mauretania kwam deze week hier Mevr. Sarah H. de Maduro.

Van Cuba.

Zaterdag kwam hier de golet Ruth met aan boord 36 Curaçaosche arbeider van Cuba.

Verder verwijzen wij naar de bekendmaking van de firma Martijn.

Nieuwe Dominicanermissie in Oranje Vrijstaat

Van een bericht, wat we reeds in 't begin van dit jaar hebben medegedeeld. vinden we thans een bevestiging in de Hollandsche bladen.

We lazen daar:

Zooals men weet is de Hollandsche Dominicanerpater Mgr. Gijlswijk sinds jaren Pauselijk Delegaat voor Zuid-Afrika.

Ook de zusters-Dominicanessen hebben daar een zeer uitgebreid missiegebied. Sinds lang was Mgr. Gijlswijk doende om de paters Dominicanen van de Hollandsche Provincie eveneens een missiegebied in Zuid-Afrika te verschaffen.

Zijn onderhandelingen met het bestuur der Hollandsche provincie en met de Congregatie De Propaganda Fide zijn nu tot een geslaagd einde gekomen.

Binnen zeer korten tijd zullen een drietal paters Dominicanen uit Holland worden aangewezen om het missiewerk in Zuid-Afrika te beginnen.

Hun eerste standplaats zal zijn te Heilbron in Oranje Vrijstraat. De Pauselijke Delegaat Mgr. Gijlswijk resideert met zijn secretaris den Hollandschen Dominicanenpater J. Termaat te Bloemfontein, eveneens in Oranje Vrijstaat.

Behalve over Zuid-Afrka strekt zich het missiewerk der Hollandsche Dominicanen thans uit over Curacao, Portorico, Trinidad en Denemarken.

Besluiten betreffende Kaas boter enz.

In de nummers 71 en 72 van de publicatiebladen zijn verschenen de besluiten voor zoover Kaas, boter, margarine en andere spijsvetten betreft.

De handelaars in deze artikelen willen we wijzen op het belang dezer beide publicatiebladen, en in 't bijzonder op de navolgende bepalingen.

Alvorens het bedrijf van kaasbereider of het beroep van kaashandelaar uit te oefenen, moeten de bij het vak betrokkenen van dit voornemen opgave doen ten kantore van den Gouvernements-Veearts.

Alvorens het bedrijf van boter —, margarine —, of vethandelaar uit te oefenen, moeten de bij dit vak betrokkenen van dit voornemen opgave doen ten kantore van den Gouvernements-Veearts.

Curaçao vertegenwoordigd bij het Nederlandsche Roode Kruis.

Naar wij in de Ned. bladen lezen is op de Algemeene vergadering van het Nederlandsch Roode kruis, te Den Helder op 24 Juni j.l. ook de afdeeling Curaçao vertegenwoordigd geweest.

In een verslag van het Vaderland, van de openingsrede van Z.K.H. Prins Hendrik lezen we:

Prins Hendrik riep allen het welkom toe ter algemeene vergadering. Met genoegen begroeten wij weder in ons midden den heer Nauta als vertegenwoordiger van het Centraal Comité in Ned.-Indië, terwijl wij ons er over verheugen, dat de afdeeling Curaçao voor de eerste maal hier vertegenwoordigd is in de persoon van mevrouw Fens—Bakker.

El Libertador.

Van Dinsdagnacht op Woensdagmorgen heeft dit schip met zwaar weer te kampen gehad bij zijn overtocht van Maracaibo naar Aruba.

Het kwam daar eerst tegen half acht aan en kon pas na achten vertrekken met 71 passagiers aan boord Dit mooie schip is erg in trek. Kapitein KLIP had de fijne attentie de pauselijke vlag te hijschen, toen Mgr. VERRIET aan boord kwam, evenals Z.E. deed bij het binnenvaren van de Curaçaosche haven Woensdagmiddag klokke drie uur. Monseigneur en gezelschap stonden op de brug om beter van het binnenvaren te genieten en zijn uiterst voldaan over de keurige behandeling aan boord.

Twee Stow away.

Aan boord van *El Libertador* waren ook aangebracht twee verstekelingen op Aruba door een andere boot. Daar zij weigerden hun vingerafdruk te nemen en een van hen herhaaldelijk ontvlucht was uit de verzekerde bewaring werden ze onder geleide van twee Militaire polities naar Curaçao overgebracht.

Concordiabanda.

De leider van deze jazband de Heer VIRGILIO DE LANNOY is per *Libertador* naar Maracaibo vertrokken en zal vandaag naar Aruba gaan om in het *Palace hole* Zondag a. s. een gezelligen avond te geven.

Dankbetuiging.

Namens het Comité ter ontvangst van Z. Exc. Mgr. Verriet op Aruba, betuigen wij onzen welgemeenden dank aan den spontane samenwerking tot het welslagen van de feestelijkheden.

Meer in het bijzonder zij hier een woord van dank en lof toegebracht aan den Heer Wagemaker, Gezaghebber van Aruba, voor zijne welwillendheid en verleende faciliteiten; aan de Politie, zoowel Burger- als Militaire Politie, die een groote menigte, nooit van tevoren gezien op Aruba, op zulk een loffelijke wijze wisten te leiden, van af den steiger tot aan de Kerk, dat alles vlot van stapel liep; aan de Heeren John G. Eman en J. van Meeteren, die ons gratis aan een schitterende illuminatie hielpen.

Ten slotte onzen specialen dank aan directeur en spelers van de „Banda San Michiel", die zich buitengewoon verdienstelijk maakten, door de goede stemming erin te houden met de vroolijke tonen ten beste gegeven.

President,
S. Q. Oduber.
Secretaris,
José Maduro.

Aruba 20 Juli 1932

In dank ontvangen.

Van de Firma Fensohn & Co 2 flesschen Dortmunder pils, wat heerlijk van smaak was.

Bezuiniging politie.

Met het M. S. „Colombia" zijn Donderdag l. l. wederom meerdere Politie-militairen gerepatrieerd wegens de inkrimping van dit Korps alhier tengevolge der bezuiniging.

Tot hen behoort o. a. de Sergeant-Majoor A. C. SNEL die gedurende drie jaar als Brigade Commandant in den Straatdienst werkzaam was.

Voorts zijn onlangs wederom eenige auto's en motorcombinaties opgelegd geworden terwijl de 3 politiebooten op 1 Augustus a. s. afgevoerd worden uit de formatie.

Curaçaosche Priesters.

Morgen 23 Juli zal de Eerw. Frater Bertrandus Kraanwinkel in de Kathedraal van Utrecht door Mgr. Jansen tot priester gewijd worden.

Wij verzoeken onze katholieke lezers de wijdeling in hunne gebeden te willen herdenken.

Mutaties Corps Mariniers.

Met het M. S. Columbia vertrok Donderdag van hier Luit. Janssens van het Corps Mariniers met echtgenoote.

Luit. Jansens was Commandant van het corps mariniers op Aruba waar hij thans vervangen is door Luit. Rops.

Goud in Suriname.

Suriname is een goudland dat wisten we, het heeft echter wel nooit zooveel gelukzoekers getrokken als, Californie, Colorado Klondijke, maar er was toch goud te vinden.

In de laatste jaren was echter de opbrengst zeer gering totdat het vorige jaar, het vrije onderzoek naar goud is toegelaten.

In deze maand echter is er een bijzonder gelukkige vondst geweest n.l. van 40 K.G. tegelijk, en op de vindplaats moet nog meer goud te halen zijn.

De West van Juli heeft er een zeer groot verslag over.

De gelukkige vinders zijn de gebroeders Gever, die aan deze vondst alleen een f. 47000, verdienen.

Hoe hun het geluk te beurt viel wordt als volgt verhaald door Johan Gever:

Hij werkt sedert het jaar 1928 reeds op dit placer de Jong Zuid.

Van het begin af aan heeft hij een groote voorliefde gehad voor deze arm van de Charmeskreek. Maar het was in den beginne een zwaar bestaan en misschien wel omdat men toen hoofzakelijk van bruineboonen moest leven. kreeg deze kreek de naam van „Bruineboontjes kreek.

Met afwiselend geluk werd echter toch altijd wat goud gevonden totdat Johan Gever in Compagnonschap met William Wandell in de maand Januari van dit jaar eerst ruim 3 kilogram en daarna ongeveer 4 kilogram goud vonden, wat hun een aardig kapitaaltje in de stad opbracht.

Na zijn zaken in de stad geregeld te hebben, keerden de gebroeders Gever weer spoedig naar de Jong Zuid terug en zetten hunne werkzamheden ijverig voort.

Toen ze tenslotte het plan opvattend in den tegenwoordige tunnel te graven, leek het dat hun werk volkomen tevergeefs zou zijn.

Vonden ze op andere plaatsen in den beginne ten minste toch altijd nog wel wat goud, hier was dagenlang niet het minste spoor aanwezig.

Wanneer ze op een dag een halve gram vonden, was het om moedeloos van te worden.

De tunnel werd steeds dieper het werk al zwaarder en zwaarder en als er niet een drang van hoogerhand geweest was, die Johan Gever gedwongen had om verder te werken, dan had hij al lang de moed opgeven, en was de tunnel verlaten geworden, zooals er zoo er zoovele verlaten tunin de buurt liggen.

Maar op een gegeven dag werd toch zijn moeite beloond, er werd een stuk steen losgewerkt dat in het donker voor geoefende handen vreugdevol aanvoelde.

Als er in een stuk steen goud zit, is dat op de breuken te voelen. Men moet daar geoefend gouddelver voor zijn.

En inderdaad op Maandag 26 Juni dezes jaars hield Johan Gever de eerste waardevolle steen in handen!

Het verdere was nu kinderwerk. De formatie van het gesteente bleek van dien aard te zijn, dat er een flinke goudhoudende kwartslaag doorheen liep. Elk stuk dat er losgewerkt werd, bevat het noodige goud en naarmate er meer stukken kwarts losgewerkt werden, groeide de hoeveelheid in huize Gever aan. De eenige aanwezige houten kist kon al gauw niet meer de voorraad bevatten.

Trommels moesten worden leeggemaakt en nog groeit de voorraad aan.

Maar behalve het kwarts zelf, bevat ook het gruis, dat door het breken neervalt, het noodige edele metaal en daarom wordt ter plaatse in de longtom dit gruis dadelijk gewasschen en het goud er uit verzameld.

Zelfs dat afgewerkte gruis en zand wordt later nogmaals behandeld en er zijn velen die daarmede nog een aardig daggeld verdienen.

Welk een belangstelling er in Suriname voor deze goudvondst bestaat lezen we in een ander bericht, dat luidt:

Ieder wil gaarne de rijke grotzien waaruit de laatste dagen zooveel goud is gehaald op placer de Jong.

Hedenmorgen zes uur vertrok de Gouverneur ter plaatse, vergezeld van zijn adjudant, verder de districtmeester Grader, Dr van der Sleen, den heer Bruyning, ~~wd. administrateur van financiën~~ en den heer A. A. Dragten, de leider van de proefneming met het vrij onderzoeksysteem.

Het Alg. Nederlandsch Verbond organiseert Zondag 24 Juli een treinexcursie naar de Jong, ter eere der Dietse Spelers.

Verder is er sprake van een algemeene excursie op 17 Juli.

Wij zagen gisteren een stuk goudkwarts van de Jong, dat voor ongeveer de helft uit puur goud bestond.

Koloniale Raad.

Zitting op Donderdag 21 Juli.

Slechts ingekomen Stukken waren dezen avond aan de orde Het waren de volgende:

1. De slotrekening van de begrooting 1929.

Het slot der rekening van de uitgaven en ontvangsten voor Curacao over het dienstjaar 1929 wordt vastgesteld als volgt:

De uitgaven hebben bedragen negen millioen tweehonderd zes en zestig duizend negenhonderd negen en tachtig gulden, twee en tachtig cent (f.9.266.988 82).

De ontvangsten hebben bedragen zeven millioen vijfhonderd acht en zestig duizend eenhonderd drie en zestig gulden, acht en tachtig en een halven cent (f. 7.568.173 99½).

Het nadeelig slot der rekening bedraagt alzoo een millioen, zeshonderd acht en negentig duizend achthonderd vijftien gulden, drie en negentig en een halven cent (f 1.698.815 93½).

2. Een ontwerp verordening tot aanvulling van de maten en gewichten verordening.
3. Een ontwerp tot wijziging der loodsdienstverordening.
4. Een ontwerp tot tijdelijke heffing van een bijzonder invoerrecht op benzine.
5. Een ontwerp tot vaststelling der onkosten voor het rooien.

Verder was er bij de Raad ingekomen een tweede verzoek van de Loges Perseverancia en Igualdad, om een Openbare School op Otrobanda, dit omdat na het eerste verzoekschrift, nog meerdere ouders handteekeningen geplaatst hadden, welke hierbij werd ingestuurd.

Dit stuk werd in handen gegeven van de Commissie van verzoekschriften.

Tot slot werd voorlezing gedaan van een schrijven der C. P. I. M. waarin de volgende bezwaren, tegen de ingediende ontwerp-verordening tot tijdelijke heffing van een bijzonder invoerrecht op benzine.

Dit ontwerp, dat, wat den tekst betreft, blijkbaar grootendeels is overgenomen van den onlangs in Nederland ingevoerde benzine-belasting, bevat bepalingen, die misschien voor de olie-industrie in Nederland geen of slechts geringe bezwaren opleveren, doch die voor onze industrie in verband met de alhier heerschende toestanden van groot nadeel zouden zijn, waarbij wij er op wijzen, dat er in Nederland geen olie-industrie bestaat van een omvang als die te Curaçao.

De bepalingen, waar wij ernstige bezwaren tegen hebben, zijn die, welke het ambtelijk toezicht betreffen op onze bedrijven o.i. zijn deze bepalingen onnoodig en zoodanig uitgebreid, dat zij ongetwijfeld aanleiding zullen geven tot het aanstellen van een groot aantal ambtenaren, belast met de controle en waarvan de kosten te onzen laste zullen komen. Deze kosten zullen noodzakelijkerwijze wederom verhaald worden op den consument, waardoor de verkoopsprijs van de benzine te Curaçao nog extra zal worden verhoogd na de verhooging ingevolge de opheffing van de belasting ad f 3 —, per H. L.

Met referte aan de Memorie van Toelichting op de art. 3-7 meenen wij, dat het de bedoeling in van het Bestuur het ambtelijk toezicht op de bedrijven zoo economisch mogelijk te doen geschieden, waarom wij ernstig in overweging geven de desbetreffende bepalingen zoodanig te wijzigen, dat aan de olie-industrie, die toch — direkt en indirekt — een zoo belangrijke bron van inkomsten voor dit gebiedsdeel is, niet een contrôle wordt opgelegd, welke o. i. geheel overbodig en kostbaar is en bovendien belemmerend zal werken op de gang van ons bedrijf.

Wij hebben voornamelijk het oog op de volgende artikelen:

Art. 3. Ons geheele fabrieksterrein zal één groot entrepôt worden, waardoor een omslachtige en dure contrôle en administratie zal ontstaan, welke bovendien voor het bedrijf zeer belemmerend zal zijn.

Art. 4. Dit artikel zou geheel moeten vervallen, daar vooral tegen het bepaalde in lid 2 4 in de praktijk onoverkomenlijke bezwaren bestaan.

Art. 5: lid 2, art. 6-7: Een effectieve en geheel voldoende waarborg voor de innig der te heffen belasting kan op veel eenvoudiger wijze worden verkregen, b.v. door het aanwijzen van een speciale tank, waarin alle benzine voor het vrije verkeer moet worden opgeslagen, welke tank onder contrôle wordt gesteld van den fiscus.

In verband met het bepaalde bij art. 5, lid 1. kan desgewenscht deze tank worden opgesteld buiten het fabrieksterrein, zoodat een scherpe afscheiding kan worden verkregen tusschen de benzine, die voor consumptie in het bedrijf wordt bestemd en de benzine, bestemd voor het vrije verkeer, op welke laatste belasting verschuldigd zou zijn.

Contrôle op het fabrieksterrein zelf wordt dan geheel overbodig. Deze contrôle is in de praktijk ondoenlijk omdat gedurende de fabricage van de benzine en ook bij het gereed maken van de benzine ter verscheping een zeer groot aantal kleinere en grootere tanks noodig zijn, waarin voortdurend met de bezine wordt gemanipuleerd. Een contrôle op dit ingewikkelde bedrijf van destilleeren, verpompen, vermengen, enz. zou niet alleen een groot aantal ambtenaren vereischen, maar bovendien zouden deze ambtenaren technisch op de hoogte moeten zijn van het geheele bedrijf.

In verband met het bovenstaande verzoeken wij U beleefd doch dringend, in het belang der olie-industrie Uw medewerking te willen verleenen, dat bovengenoemd Ontwerp alsnog zoodanig wordt gewijzigd, dat kan worden volstaan met een veel eenvoudiger en meer economische contrôle.

Wij zouden er nog ten overvloede op willen wijzen, dat de wereld-crisis zeer zwaar drukt op de olieondernemingen, waardoor ook in ons bedrijf naar de grootst mogelijke zuinigheid moet worden gestreefd en dat bovendien elke verhooging van onkosten het ons moeilijker zal maken aan de concurrentie op de wereldmarkt het hoofd te bieden.

Gaarne zijn wij bereid onze medewerking te verleenen ten einde een eenvoudige en practische regeling te verkrijgen en alle inlichtingen te geven, welke noodig mochten zijn.

Wij vertrouwen, dat Uw Raad met de hierboven uiteengezette bezwaren wel rekening zal willen houden.

Autoongeluk.

Donderdagavond had op de Witte weg een aanrijding plaats van een truck die van de Kortenaerstraat kwam, tegen een auto, die over de Witte weg kwam.

Het gevolg was dat een vrouw die juist haar huis wilde binnengaan tegenover de Kortenaerstraat, werd aangereden, en aan het hoofd verwond naar het hospitaal vervoerd werd.

Haar toestand is redelijk wel.

Vliegtuig boven Curacao.

Gisterenmorgen landde hier op Curaçao te Hato de „Creool" het vliegtuig van de Standard met de Directie van genoemde Maatschappij.

In den loop van den morgen had genoemde Directie een bespreking met Z. E. Gouverneur van Slobbe.

Officieele berichten.

Aan den R. K. Geestelijke van den 2den rang alhier G. A. J. Smit is, wegens andere reden dan ziekte vier weken vrijstelling van dienst verleend, met vergunning dit verlof in het buitenland door te brengen.

De Heer C. M. Vlaun is met ingang van den 1sten Augustus benoemd tot tijd. schrijver en werkzaam gesteld ten kantore van den gezaghebber van St. Martin.

De klerk G. P. Jansen werkzaam op de griffie van het Hof van Justitie is overgeplaatst naar de Gouvernements-Secretarie.

De Heer J. R. Quast, werkzaam aan de Hendrikschool op Curaçao is eervol ontheven met ingaug van den 1sten Augustus van het geven der lessen in gymnastiek.

De Heer E. Irausquin is met ingang van 1 Augustus eervol ontheven van de functie van beheerder der Openbare Boekerij en Leeszaal, tevens belast met het onderhoud en de aanvulling van het Koloniaal en Schoolmuseum te Willemstad.

De leergang voor voortgezet onderwijs, ingesteld ten behoeve van jongelieden aan het Departement van Openbare Werken is met ingang 1 Augustus 1932 beeindigd en de Heer P. van Heeswijk is eervol ontheven van het geven van onderwijs aan dien leergang.

Aan den tijd. agent der burgerpolitie in Curacao Nellius F. Bruma, is eervol ontslag uit 's Land dienst verleend.

De Heer F. R. de Lannoy is met ingang van 1 Augustus 1932 eervol ontheven uit de betrekking van tijd. schrijver op het Bevolkingsbureau alhier.

Aan Mevr. J. W. Bekker Groenendijk tijd. onderwijzeres 3de klasse bij het Openbaar Onderwijs in Curacao is op haar verzoek eervol ontslag verleend uit 's Lands dienst.

Aan den kommies der belastingen O. T. de Lannoy is wegens langdurigen onafgebroken dienst van meer dan zes jaren, twee maanden binnenlandsch verlof verleend.

Aan Mej. J. J. Hellmund klerk, werkzaam ten Postkantore op Bonaire is, wegens onafgebroken dienst van meer dan zes jaren, met ingang van 11den Augustus vijf maanden binnenlandsch verlof verleend met vergunning dit verlof in het buitenland door te brengen.

De tijdelijke schrijvers Mej. H. J. van Trikt, Mej. A. M. Marugg en A. R. van Trikt allen werkzaam op Aruba, zijn definitief als zoodanig benoemd.

Politieberichten.

Bij de Recherche werden in de afgeloopen week o. m. de navolgende aangiften gedaan.

Terzake: mishandeling of zware mishandeling 7, diefstal 6, waarvan 2 met braak, n. l. in een benzine station, en in een cafe op Berg Altena, alsmede een met geweldpleging op een openbaren weg in de buurt van Groot Piscadera, huisvredebreuk, vernieling, en oplichting elk eenmaal, een zedenmisdrijf 2.

In al deze gevallen werd procesverbaal opgemaakt, terwijl voorts tweemaal procesverbaal werd opgemaakt terzake lichamelijk letsel door schuld en eenmaal terzake een overtreding der Opiumverordening.

Bij een onder de alhier verblijvende Chineezen gehouden controle, werd een 14 tal, als zijnde zonder voldoende middelen van bestaan, aangehouden.

Van Aruba.

Wegens plaatsgebrek moest het ingezonden stuk van den Heer Oduber wachten tot volgende week.

Oud-magistraat priester gewijd.

Het gewone geval van een man die op middelbare leeftijd nog van beroep verandert, heeft zich te Paderborn in Westfalen voorgedaan alwaar de ambtenaar van het openbaar Ministerie, Claer, die reeds zestig jaar oud is, tot Roomsch-Katholiek priester is gewijd. Na het verlaten van den staatsdienst is Claer in de theologie gaan studeeren aan de Universiteit te Bonn, teneinde zich voor zijn nieuwe beroep voor te bereiden.

Buitenlandsch Overzicht.

De grootste belangstelling ging in de laatste dagen uit naar **Duitschland**. Deze week liepen reeds geruchten dat daar een revolutie zou zijn uitgebroken. Gelukkig bleken deze berichten overdreven.

De vele demonstraties der laatste weken, dikwijls met bloedigen afloop hebben echter Hindenburg genoodzaakt de dictatuur uit te roepen' althans voor de stad Berlijn en de provincie Brandenburg; tevens is de staat van beleg afgekondigd en generaal Rundstet tot hoofd der troepen benoemd.

Er is een nieuw kabinet gevormd. Het schijnt dat bedoeld optreden vooral gericht is tegen communistische elementen.

Met belangstelling zien we het verloop der gebeurtenissen tegemoet.

Na de onderhandelingen in Lausanne is men thans te **Geneve** aan het onderhandelen over de beperking der bewapening. Moge het met eenzelfde succes geschieden. Een verbod van bombardeervliegtuigen voor steden, de afschaffing van den gas- en bacterieenoorlog, en van de groote tanks, schijnen wel op de conferentie bereikt te zullen worden. In andere punten zooals vermindering der artilleriebewapening vlotten de onderhandelingen minder.

Bij de Volkerenbond te Geneve is verder besloten binnenkort ook een economische wereldconferentie bijeen te roepen. Datum en plaats is nog niet bepaald.

Volgens voorloopige gegevens zal de agenda van de economische wereldconferentie de volgende punten bevatten: valuta en crediet politiek, geldcirculatie, wissels, beurswezen, prijsniveau, kapitaalcirculatie, verbetering der productie en exportmethode vooral met betrekking tot de tariefpolitiek en quotas voor industrieele syndicaten.

In **Spanje** blijken steeds de communisten van zeer gevreesden invloed te zijn.

Deze week heeft de politie weer een bende communisten overvallen die een aanval wilden doen op de levensmiddelenmagazijnen van Madrid.

In **Ierland** wordt de verhouding met Engeland er niet vriendschappelijker op. Een boycot van Engelsche goederen schijnt men door te willen zetten.

Gisteren zouden de Iersche rechter op de Britische goederen van kracht worden.

In het **OOSTEN** is er tusschen Japan en China nog alles behalve vrede. Japansche troepen hebben nu ook de provincie Jehol binnengevallen, het eenigste gebied in Mansjoerije waar ze de voet nog niet gezet hadden. De Gouverneur van genoemde provincie heeft aangekondigd tot het uiterste zich tegen deze inval te zullen verzetten.

In **Zuid Amerika** is het nog niet rustig.

In Brazilie heeft de regeering de opstandelingen in San Paulo nog niet onderworpen. En het geschil Paraguay-Bolivia heeft dezer dagen weer ernstiger vormen aangenomen, doordat Paraguayaansch troepen het fort Pitiantuta weer hebben hernomen, na een 58 urige strijd met de Bolvianen.

In het geschil Uraguay-Argentinie hebben de Ver. Staten hun bemiddeling aangeboden.

De petroleumconferentie.

Op deze conferentie die thans in Parijs gehouden wordt, zijn de vertegenwoordigers van Amerika met die van Engeland en Nederland tot een overeenstemming gekomen. De Russen echter wilden niet mee, zoodat de Engelsch-Hollandsch-Amerikaansche Maatschappijen waarschijnlijk niet zullen slagen om de olieprijzen verhoogd te krijgen.

De conferentie is verder bezig met de enorme productie der Sovjets van het vijfjarenplan die van 26,468000 ton in 1932 zou opklimmen tot 69 200 000 ton in 1937 wat veel meer zijn zou dan de behoeften van Europa.

De St. Laurensrivier.

De Ver. Staten en Canada hebben een contract geteekend voor de kanaliseering van de St. Laurence River tusschen Montreal en het Meer Ontario. Het zal een kanaal worden van 180 mijlen lengte, waardoor de Oceaanstoomers diep het land kunnen binnenkomen. Het plan wordt berekend op 800 millioen dollars.

Het einde der taalstrijd in België

In België is aangenomen het wetsontwerp dat regelt het vraagstuk in welke taal het Lager en Middelbaar Onderwijs zal worden gegeven. Volgens de nieuwe wet zullen de lessen in de Waalsche districten in het Fransch en in de Vlaamsche districten in het Vlaamsch worden gegeven.

Aankomst en vertrek der schepen in de week van 24—31 Juli 1932.

S.S.	Aank	Van	Vertr.	Naar
Presidente Gomez	24	Hamburg	24	Cartagena
Pellerin de Latouche	24	Cristobal	24	Le Havre
Trujillo	24	Aruba-Maracaibo	24	La Guaira
Lara	24	Maracaibo	24	New-York
El Libertador	24	Maracaibo-Aruba	25	Aruba-Maracaibo
Adolf von Baeyer	26	Hamburg	26	S. America Pacifico
Trujillo	26	La Guaira	26	Aruba-Maracaibo
Luna	27	New-York	27	Aruba-Maracaibo
Antiochia	27	Cristobal	27	Hamburg
El Libertador	27	Maracaibo-Aruba	27	La Guaira
Austvangen	28	New-Orleans	28	Paramaribo
Trujillo	28	Maracaibo-Aruba	31	La Guaira
El Libertador	29	La Guaira	29	Maracaibo
Flora	29	Aruba-Maracaibo	29	New-York
Alemania	29	Curaçao	30	Aruba-Maracaibo
Magdalena	30	Hamburg	30	P. Limon
Vancouver	30	Cristobal	30	Hamburg
Remuera	30	Cristobal	31	Londen
El Libertador	31	Maracaibo-Aruba	1/8	Aruba-Maracaibo
Cottica	31	New-York	31	Amsterdam
Tachira	31	New-York	31	Maracaibo
Carabobo	31	Maracaibo	31	New-York
Delvangen	31	Paramaribo	31	New-Orleans
Boskoop	31	Costa del Pacifico	31	Rotterdam-Amsterdam

KON. NED. STOOMBOOT MIJ. N.V.
Afvaarten van Curaçao.

Naar Santa Marta, Pto. Colombia, Cartagena, Cristobal en Pto. Limon:

„Costa Rica" — 1 Augustus
„Simon Bolivar" — 17 Augustus
„Crijnssen" — 31 Augustus
„Colombia" — 12 Sept.

Passages naar New York, New Orleans en Havana via Cristobal in connectie met de voornaamste lijnen van Cristobal worden verstrekt tegen gereduceerde prijzen.

Naar Pto. Cabello, La Guaira, Trinidad, Barbados, Plymouth, Havre, Amsterdam en Hamburg:

„Venezuela" — 4 Augustus
„Costa Rica" — 18 Augustus
„Simon Bolivar" — 1 Sept.

Naar Port au Prince en New York:

„Van Rensselaer" — 1 Augustus
„Oranje Nassau" — 22 Augustus

Passages naar Europa via New York in connectie met de voornaamste lijnen van New York worden verstrekt tegen gereduceerde prijzen.

Naar Pto. Cabello, La Guaira, Guanta, Cumana, Pampatar, Carupano, Trinidad, Georgetown, Paramaribo, Madeira, Plymouth, Havre en Amsterdam:

„Cottica" — 31 Juli
„Van Rensselaer" — 21 Augustus

Naar Pto. Cabello en New York:

„Flora" — 29 Juli
„Luna" — 5 Augustus

Direct naar La Guaira:

„El Libertador" — 27 Juli
„El Libertador" — 10 Augustus

Naar Cristobal en Pacific Kust:

„Bodegraven" — 4 Augustus
„Haarlem" — 25 Augustus

Naar Rotterdam via Liverpool:

„Boskoop" — 5 Augustus
„Helder" — 21 Augustus

Naar Bonaire, Sint Thomas, St. Martin, Saba, St. Eustatius en St. Kitts:

„Atlas" — 23 Juli
„Atlas" — 6 Aug.
„Atlas" — 20 Aug.
„Atlas" — 3 Sept.
(9 a.m.)

Naar San Juan de P. R., San Pedro de M. en St. Domingo City:

„Baralt" — 4—7 Augustus

Naar Kingston, Port au Prince, (opt. Hait. Havens,) San Pedro de M. en Sto. Dom. City:

„Baralt"

Naar Maracaibo via Aruba:

„Luna" — 27 Juli
„Amor" — 10 Aug.
„Astrea" — 17 Aug.
„Luna" — 31 Aug.
„Medea" — 7 Sept.
(10 p.m.)

VAARPLAN SS. „EL LIBERTADOR":

Aankomst te CURACAO	Zondag	24 Juli	2 p.m.
Vertrek van CURACAO	Maandag	25 Juli	11 a.m.
Aankomst te Aruba	Maandag	25 Juli	5 p.m.
Vertrek van Aruba	Maandag	25 Juli	6 p.m.
Aankomst te Maracaibo	Dinsdag	26 Juli	8.30 a.m.
Vertrek van Maracaibo	Dinsdag	26 Juli	2 p.m.
Aankomst te Aruba	Woensddag	27 Juli	5.30 a.m.
Vertrek van Aruba	Woensdag	27 Juli	7 a.m.
Aankomst te CURACAO	Woensdag	27 Juli	1 p.m.
Vertrek van CURACAO	Woensdag	27 Juli	6 p.m.
Aankomst te La Guaira	Donderdag	28 Juli	8 a.m.
Vertrek van La Guaira		28 Juli	5 p.m.
Aankomst te CURACAO	Vrijdag	29 Juli	7 a.m.
Vertrek van CURACAO	Vrijdag	29 Juli	2 p.m.
Aankomst te Maracaibo	Zaterdag	30 Juli	8.30 a.m.
Vertrek van Maracaibo	Zaterdag	30 Juli	2 p.m.
Aankomst te Aruba	Zondag	31 Juli	5.30 a.m.
Vertrek van Aruba	Zondag	31 Juli	2 p.m.

N. B. Aan boord van de Colon- en Suriname-Lijn-Schepen worden geen bezoekers toegelaten, tenzij in het bezit van een toegangskaart uitgegeven door het Hoofdagentschap.

Alle aanvragen voor lunch en diner aan boord van de Colon- en Suriname-lijn-schepen, gedurende het oponthoud in deze haven, moeten gericht worden aan het Hoofdagentschap.

Toegang tot de Westwerf: UITSLUITEND via het hek aan de Havenstraat.

CUBA

Men deelt ons mede dat de Nederlandsche schoener „RUTH", waarvan de firma E. & C. MARTIJN, hier ter stede, agente is, op den 27n dezer naar Manzanillo, Cuba, zal vertrekken, om zoo gauw mogelijk hier naar toe terug te keeren.

Lui die familieleden hebben die te Manzanillo vertoeven en die wegens geld-gebrek niet over kunnen komen, kunnen hunne verwanten helpen met een passage, door bij de firma MARTIJN hier het bedrag van fls 42.50 te deponeeren, met opgave van adres, naam en verdere bijzonderheden der personen die ze wenschen over te laten komen met het zeilschip „RUTH". Alle noodige Informaties verstrekt gaarne de firma Martijn.

SPOED.

TE KOOP tegen elk aannemelijk bod:
MEUBILAIR en GLASWERK.

S F. van Kekem
Negropont 2.

Adverteer steeds in de Amigoe di Curaçao

Hoe de aardappel ons volksvoedsel werd.

door

P. v. d. H.

Dit jaar is het driehonderd vijftig jaar geleden, dat de aardappel, ons volksvoedsel bij uitnemendheid, in Europa werd ingevoerd. De aardappel, wetenschappelijk bekend onder den naam van „solanum tuberosum", is sindsdien een der voornaamste cultuurplanten der gematigde luchtstreken geworden en wordt in een groote uitgestrektheid verbouwd. Het vaderland van den aardappel is Peru en Chili, waar de vrucht sinds onheugelijke tijden door de inboorlingen als voedingsmiddel wordt gebruikt. De in het wild groeiende aardappelplanten brengen slechts kleine, onsmakelijke en waterige knollen voort en hebben witte welriekende bloemen. Toen de Spanjaarden omstreeks het midden der 16e eeuw Peru veroverden, maakten zij daar voor het eerst kennis met de aardappelen. In deze streken bestond toen reeds een uitgebreide aardappelcultuur en de bewoners onderscheidden zelfs verschillende soorten. De Spanjaarden waren zoo met deze vruchten ingenomen, dat zij er al spoedig toe overgingen eenige knollen naar Europa mede te nemen. In Spanje en Italië vonden de aardappelen het eerst een algemeene verspreiding, en spoedig daarna ook in ons land en Bourgondië. In Engeland werden de aardappelen omstreeks 1586 voor het eerst ingevoerd door Sir Francis Drake, die vanuit Amerika eenige knollen had toegezonden aan een vriend in Engeland. In een begeleidend schrijven zeide hij, dat de vrucht van deze plant uiterst smakelijk en voedzaam was; hij schreef er evenwel niet bij, hoe de plant verbouwd moest worden. De vriend was zeer blij met het geschenk en plantte de knollen in zijn tuin; hij dacht echter niet anders, dat Drake met het woord „vrucht" de zaadbollen bedoelde. Toen het nu herfst was geworden en de zaadbollen er mooi geel uitzagen, werden een aantal voorname heeren ten eten uitgenoodigd. Op plechtige wijze werd de schaal, welk de zaadbollen der aardappelplant bevatte, binnengedragen, waarbij de gastheer een toespraak hield. De uitslag van het geval laat zich gemakkelijk begrijpen. De eigenaar van de vruchten gaf terstond aan zijn tuinman opdracht, dat hij de aardappelstruiken uit den tuin moest verwijderen en verbranden. De tuinman deed zulks, doch in de asch zag hij ronde zwarte knollen liggen. Hij raapte er een op, en zag dat deze van binnen zuiver wit meel bevatte en een heerlijke geur verspreidde, De tuinman ging er mede naar zijn meester, die toen begreep, dat dit de aardappelen waren, welke Francis Drake had bedoeld. In Duitschland werd de aardappel tijdens de regeering van Karel V ingevoerd. Walter Raleigh voerde in 1623 met grooter gevolg dan zijn voorgangers de aardappelen in Engeland in; in Italië en Spanje was dit gewas toen reeds reeds algemeen en werd het Tartofoli genaamd, waaruit de Duitsche naam Kartoffel ontstond. Langzamerhand veroverden de aardappelen een blijvende plaats onder het volksvoedsel. De meeste tegenstand ondervonden de aardappelen in Frankrijk; de bevolking verzette zich hardnekkig tegen den aanplant van dit nieuwe gewas, daar men beweerde, dat het lepra en koorts verwekt. Eerst in 1778 gelukte het aan den apostotheker Parmentier door een list de aardappelen in zijn land in te voeren. Deze Parmentier had ze te Frankfort a. M. leeren kennen en besloot toen de aardappelen ook naar Frankrijk over te brengen; dit ging echter zoo gemakkelijk niet, doch het toeval kwam hem te hulp.

Na den hongersnood in 1718 loofde de Fransche regeering een hooge premie uit voor degene, die een nieuw voeeingsmiddel in plaats van het koren, zou uitvinden. Parmentier vestigde toen de aandacht der regeering op de aardappels, waarop hem als proef vijftig morgen land ter beschikking werden gesteld. De knollen, welke op dit land werden geplant gedijden, uitstekend en leverden een flinke oogst op, evenwel ..... de bevolking weigerde de aardappelen te eten. Parmentier bedacht toen een list. Door eenige herauten liet hij verkondigen, dat wie het wagen dorst de aardappelen van zijn akker te stelen, gerechtelijk zou worden vervolgd, terwijl een strenge straf zou volgen, Begrijpelijkerwijze werden de menschen toen nieuwsgierig en trokken er bij nacht en ontij op uit om den aardappel te stelen, en toen zij eenmaal met het nieuwe gewas hadden kennis gemaakt, waren alle veroordeelen verdwenen. Na de bekende hongerjaren van 1740 en 1772 werd de aardappel bijna algemeen, in Europa als hoofdvoedsel gebruikt en dit is tot op heden gebleven. Als voedingsmiddel is de aardappel voor de mensch en dier bijzonder voornaam. Het zetmeel van den aardappel is bijna evengoed als dat van de graangewassen en wordt gebruikt voor de vervaardiging van dextrine, suiker, stroop en spiritus.

Als cultuurplant is de aardappel bijzonder voor gematigd klimaat geschikt; in het tropisch en sub-tropisch klimaat gedijt de plant slechts op een zekere hoogte; in Europa vindt men het gewas tot in het hooge Noorden.

Thorbecke en 't Christendom.

De „Avondpost" herinnert aan enkele uitspraken van Torbecke over het Christendom. Wij nemen er eenige van over:

„God zij gedankt, ons volk is een godsdienstig volk en dat is zijn kracht. Het is mijn overtuiging, dat godsdienstigheid de edelste eigenschap zoo van het individu als van de natie is!"

„De tegenwoordige beschaving hebben wij niet alleen in dit land, maar ook elders, hoofdzakelijk aan het Christendom te danken.

Hoe kan de wetgever, zelf onder den invloed van het Cristendom opgevoed en gevormd, zich aan den invloed daarvan ontrekken?

Zelfs zij, die het Christendom willen verloochenen, kunnen dat niet. En de wetgever, opgerezen uit de natie, zou kunnen vergeten, hetgeen ook dit volk aan het Christendom is verschuldig?" — „Het Christendom is niet gebleven binnen de kerk; het is een burgerlijke kracht geworden; de ziel onzer beschaving; een stroom, die zich door alle aderen der maatschappij heeft uitgestort. Het is deze invloed van het Christendom, die zich van zelven de wet spreke of zwijge, zal doen gevoelen." — „Wanneer wij hier van godsdienst spreken, dan wordt vooral het Christendom bedoeld, en nu zeg ik voor den tienden en den twintigsten keer, en ik zal het voor den hondersten keer zeggen, wanneer het mij gevraagd wordt: het Christendom is de grondslag, de bezielende geest van onze maatschappij, en het is dus in de school." — Gij kunt niet en de school kan niet neutraal zijn jegens het Christendom; gij kunt neutraal zijn, jegens deze of gene bepaalde kerkleer, niet jegens het Christendom."—

Het liberale Haagsche blad trekt daaruit deze conclusie;

— Leere het leven van deze grooten man ons, vooral in deze dagen van afbraak en godsdienstbestrijding, van hoe oneindige waarde het geloof is in ons persoonlijke en in ons openbare leven.

Blijven voor ook wij, liberalen, doordrongen van de waarheid van zijn woord, dat godsdienstigheid de edelste eigenschap der natie is.

Eenige en Algemeene Bekendmaking.

Wij maken onze stroomverbruikers er op attent, dat de stroomkwitanties over de maand JUNI voor of op 23 JULI a.s. betaald moeten worden.

Alle na deze datum niet betaalde Kwitanties zullen door ons worden geïncasseerd, verhoogd met **één gulden** incassokosten.

Wij verzoeken onze verbruikers tijdig hun kwitanties te voldoen, ten einde ons niet te noodzaken tot afsluiting over te gaan.

ELECTRICITEITBEDRIJF.
CURAÇAO.

Bijblad van de Amigoe di Curaçao van 23 Juli 1932.

Losse Grepen uit Curaçao's verleden

door P. A. Euwens. O. P.

Het Gouden Jubelfeest van de Inwijding van de Parochiekerk van Pietermaai.

1882 20 April 1932

Per aspera excelsior.
Ondanks moeilijkheden, steeds hooger.

(4.

De tijd geneest alle wonden. Doch tegenover dit ééne goede begaat hij ook de groote onbillijkheid, dat hij de herinnering wegvaagt ook van ontvangen weldaden en de plicht van dankbaarheid doet verflauwen en vergeten.

Uit alets valt af te leiden, dat het Bestuur der Kolonie door de kortstondige ommekeer in zijn houding ten opzichte van het *godsdienst*-onderwijs gedurende deze jaren van 1857 — 1863 eenige bewijs heeft willen leveren van een revisie van het verleden, van een erkenning van vroeger begane fouten. — Zooals wij in ons vorig art. reeds aantoonden, heeft een zekere pressie van het Moederland en de vrees voor eigen veiligheid bij een mogelijken ongunstigen afloop der vrijlating deze houding aanmerkelijk beïnvloed.

De nauwkeurige bestudeering van alle gegevens en details van dit tijdvak geven ons veeleer den indruk, dat het Curaçaosch Gouvernement een handig gebruik gemaakt heeft van het *godsdienst*-onderwijs en de diensten van de kath. geestelijkheid om zich zelf en de blanke bevolking door de moeilijkheden en gevaren van deze kritieke periode heen te helpen. En zoodra die gevaren gelukkig voorbij waren, kon het die redding in den nood en ook de hulp van de geestelijkheid weer ontberen.

Der Mohr hat sein Schuldigkeit getan,
Der Mohr kann gehen.

(SCHILLER.)

Ofschoon moeilijk te bewijzen, heeft het wel eenigszins den schijn, alsof het Bestuur achteraf beschouwd [illegible] den invloed van den kath. geestelijkheid en de verdiensten der priesters om de slaven bij hun vrijmaking in bedwang te houden, zóó hoog had aangeslagen, zich zelf de overtuiging opdringend, dat ook *zonder* die hulp het toch wel goed zou zijn afgeloopen.

Althans bewijzen van eenige sympathie of waardeering of dankbaarheid, jegens de Missie vallen er van de zijde van het Gouvernement in de volgende jaren nergens te ontdekken. Integendeel komt reeds op het einde van ditzelfde jaar 1863 de groote ontnuchtering, de definitieve beslissing, dat het hoofd der Missie op niet de minste subsidie voor den kerkbouw van Pietermaai behoefde te rekenen.

Het Gouvernement gaf hiermede tegelijk openlijk inzage, hoe koud en onverschillig en onbewogen het stond tegenover het godsdienst-vraagstuk, hoe weinig interesse het toonde ook in de toekomst voor de godsdienstige opvoeding en beschaving van het vrijgemaakte volk. Daarom valt het zoo moeilijk het vermoeden van ons af te zetten, dat door het Bestuur met opzet deze definitieve beslissing slepende gehouden is tot ná de vrijlating, toen alles rustig en kalm en alle gevaar geweken was.

* * *

Een belangrijken brief van dit jaar 1863 vonden wij in het archief van het Vicariaat. Het is een afschrift een officieel document van den Minister van Koloniën, een instructie of toelichting voor den Gouverneur, welke regels in Holland werden toegepast bij subsidieering van arme kerken.

Dit schrijven gedateerd van 13-22 April zegt, dat bij elke aanvrage om subsidie het betrokken kerkbestuur moet kunnen aantoonen. 1o. de wenschelijkheid of liever de noodzakelijkheid van dien kerkbouw; 2o. moet overleggen het plan en kostenberekening van den bouw en een gedetailleerden staat van de gelden en fondsen, die voor dezen bouw beschikbaar en van de geldleeningen, die er voor noodig zijn. 3o. Bovendien moet de betrokken kerkgemeente in elk geval haar eigen geldmiddelen tot het hoogst mogelijk bedrag opvoeren. En indien er dan eventueel op de staatsbegrooting nog fondsen beschikbaar zijn, kan overwogen worden in hoeverre dit te kort kan worden aangevuld.

Men voelt terstond, dat een dergelijk reglement in de hand van een voorzichtig bewindsman een machtig wapen was om zich vele lastige vragers van het lijf te houden. Maar even duidelijk is het, dat de Missie, die bij alles, wat zij tot nu tot stand gebracht, met de geringste middelen gewerkt en daarbij nog het meest op Gods Voorzienigheid vertrouwd had, en die over geen andere fondsen kon beschikken dan over eenige liefdegiften, die nog in het verschiet lagen en daarbij belast was met vele schulden, die bezwaarlijk konden afbetaald, — het is duidelijk, dat na een dergelijke vingerwijzing de Missie wel alle hoop moest laten varen.

In dien geest en meer dan een [illegible] kennisgeving schijnt ook Mgr. Kistemaker dat ministerieel schrijven te hebben opgevat, zonder het te beantwoorden, tot opeens den 9 Juli de bisschop namens den Gouverneur verzocht werd, dien brief van 22 April te beantwoorden en de gevraagde toelichtingen op te sturen.

I. d. van 31 Augustus zond Mgr. K. het plan van den kerkbouw, gemaakt door Pastoor Schoonen, met de kostenberekening van Luit. Ing. van Riemsdijk tot een totaal bedrag van 80.000 gld.

Op de *eerste vraag* omtrent de *noodzakelijkheid van dezen kerkbouw* gaf Mgr. K. de volgende toelichting:

„dat de R. C. inwoners van dit gedeelte van het stadsdistrict, waarvoor de kerk bestemd is, een bevolking bedraagt van tusschen 4 à 5000 zielen, die grootendeels bestaande uit onlangs vrijgelatenen, bijna uitsluitend arm zijn en sedert lang de grootste behoefte hebben aan een Godshuis.

Daar het Bestuur in de wet van 8 Augustus 1862 betrekkelijk de vrijlating der slaven met recht verlangt, dat het godsdienstig onderwijs onder de geëmancipeerden worden uitgebreid, meen ik in den geest van het Bestuur te handelen door het oprigten dezer nieuwe parochiekerk van Pietermaai, waaraan zooals U.H.E.G. bekend, zich de grootste behoefte thans doet gevoelen, terwijl het me aangenaam is tevens te kunnen melden, door liefdegiften in den loop des jaars uit het moederland ontvangen, in staat geweest te zijn, een armenschool in voornoemd gedeelte der stad op te richten, waarin dagelijks aan nagenoeg 200 kleine kinderen door geestelijke Zusters onderwijs gegeven wordt." enz.

Op de *tweede* vraag omtrent de beschikbare fondsen antwoordde Mgr. K. gelijk reeds in een vroegere schrijven: „dat de som ter beschikking voor den opbouw der bedoelde kerk geen andere is dan de liefdegiften, welke van de liefdadigheid hunner geloofsgenooten worden tegemoet gezien en mijns dunkens op een som van niet meer dan 5 of 6.000 gld. kunnen geschat worden."

En tot slot: „Vertrouwende dat U.H.E.G. mijn verzoek om een milde bijdrage van wege het Ministerie van Koloniën tot den opbouw der bedoelde kerk wel andermaal met Uwe veelvermogende voorspraak zal willen ondersteunen en Zijne Excellentie het noodzakelijke daarvan zal gelieven onder het oog te brengen, heb ik de eer" enz.

Het vervolg toont evident aan, dat het verzoek aan den Gouverneur in de slotalinea van bovengenoemd schrijven *niet* is opgevolgd, maar integendeel heel ongunstig heeft gelukt. — Doch door den brief van 9 Juli van den Gouverneur was Mgr. K. blijkbaar in den waan gebracht dat, de kansen voor een ruime subsidie aanmerkelijk gestegen waren. In die illusie verzond Mgr. tegelijk met het antwoord aan den Minister met dezelfden pakketpost een brief aan den Pauselijken Internuntius in den Haag, Mgr. Oreglia, met dringend verzoek zijn nieuwe aanvraag aan den Minister van Koloniën met kracht te willen ondersteunen. Terwijl echter de bisschop in al zijn supplieken aan het Gouvernement en den Minister nooit anders gesproken had dan van *„een milde bijdrage"* voor deze kerkbouw, noemt Mgr. K. nu in het schrijven aan den Internuntius voor het eerst een cijfer en zegt er vast op te rekenen, dat de Minister „minstens de helft van de benoodigde bouwsom zal schenken". — En men herinnert zich, dat de bouwkosten op ongeveer 80,000 gld. geschat waren. Maar het jaar liep reeds bijna ten einde en nog was er geen enkel antwoord omtrent de gevraagde subsidie binnengekomen. — „Nous sommes au désespoir", — „Wij zijn de wanhoop nabij," schreef Mgr. aan den Internuntius en „bij gebrek aan de noodige geldmiddelen hebben wij het voorbereidende werk van het dempen van het water en ophooging van het terrein moeten stop zetten."

Juist enkele dagen later, den 7 December 1863, ontving Mgr. K. het antwoord van den Minister, dat de[illegible] niet is overtuigd geworden, dat er dringende noodzakelijkheid bestaat om zulk een aanzienlijk som te geven."

Liet dus dit antwoord aan duidelijkheid niets te wenschen over, dat er op een subsidie niet meer te rekenen viel, veel duidelijker nog, om de motieven die den Minister bij deze beslissing geleid hadden, was het antwoord van 5 Januari 1864, welk de bisschop van den Internuntius in den Haag ontving, na diens onderhoud met den Minister, waarbij deze *„na de inlichtingen van het Curaçaosche Gouvernement ontvangen"*, als zijn gevoelen te kennen gaf, dat „de stichting der kerk op Pietermaai volstrekt niet urgent is; de toestand der Protestanten is dáár om het te bewijzen; want hoewel ook deze over het geheele eiland verspreid zijn evenals de Katholieken, die reeds vier kerken bezitten, zijn de Protestanten verplicht naar die ééne kerk, die zij bezitten, zich te begeven."

Het zou verklaarbaar en aannemelijk geweest zijn, indien deze subsidie eenvoudig geweigerd was uit geldgebrek, maar verbijsterend en pijnlijk viel het, dat de Minister door zulke dwaze en vooze argumenten en sofismen van uit Curaçao misleid werd. — Immers reeds het aantal katholieken en Protestanten liep destijds uiteen, dat het elke vergelijking uitsloot. Op Curaçao toch woonden 18.000 kath. en niet meer dan 2000 protestanten. In elk der buitendistricten woonden niet meer dan 5 of 6 protestantsche families, terwijl er buiten de stad over het geheele eiland verspreid ruim 10.000 katholieken woonden.

Alléén in de nieuw op te richten parochie van Pietermaai woonden 4 tot 5000 katholieken, die bijna allen eerst onlangs uit de slavernij tot de vrijheid gekomen, nog pas de eerste beginselen der beschaving moesten ingeprent worden. En onder dit opzicht zouden de Protestanten zelf toch zeker geen vergelijking dulden.

Van dit oogenblik dus, dat er op geen subsidie van het Gouvernement meer te rekenen viel, stonden slechts twee wegen voor den bisschop open. Ofwel het werk geheel te staken en voor goed of althans voorloopig van den kerkbouw op P. af te zien; ofwel het werk voort te zetten, doch dan op een andere, veel bescheidener basis, die waarschijnlijk een veel lageren tijdsduur voor de voltooing zou vorderen.

Gezien de absolute noodzakelijkheid uit *godsdienstig* oogpunt, mocht er aan opgeven of zelfs aan uitstel van dezen kerkbouw niet gedacht worden.

Toen de menschen uit de omgeving van Pietermaai en Scharloo hoorden, dat wegens geldgebrek het werk gestaakt was, verlangden zij van den bisschop, dat met het dempen van het water en ophooging van het terrein zou worden voortgegaan. Zij beloofden het werk tegen denzelfden maatstaf, n.l. tegen een kleine vergoeding voort te zetten. Wanneer dit werk tegen het gewone arbeidsloon ware verricht, zou het zeker verscheidene duizenden gulden gekost hebben, terwijl voor wat er nu reeds was aangeplempt was, niet meer dan 600.— gld. was uitgegeven, en de geheele demping naar dezen maatstaf berekend op ongeveer 2.000 gld begroot werd.

Men begrijpt wel, dat na zulke teleurstellingen de kerkbouw volgens het plan en teekeningen van Pastoor Schoonen ter zijde gelegd werd. Voorloopig vernemen we over dezen bouw niets meer.—Over de jaren 1864 en '65 vonden we alleen nog de volgende aanteekeningen: — In het jaar 1864 begon men met den bouw van de pastorie op Pietermaai. En op 18 Juli was daarvoor de som van 1484.— gld. uitgegeven. Pastoor Kleckens, rector van het Hospitaal, leidde deze werkzaamheden. Naar het schijnt was deze pastorie in April 1865 voltooid. De totale onkosten hadden 4025.— gld bedragen. Deze pastorie was een geheel andere dan de tegenwoordige, die van veel later tijd dagteekent. Deze eerste lag ten Noorden van en op dezelfde rooilijn als de pas gebouwde zustersschool (nu fratersschool aan het Concordiaplein.)

In Augustus 1865 werden de verdere werkzaamheden op Pietermaai gestaakt wegens gemis aan fondsen. — Zooals wij vroeger reeds vermeld hebben, ging Mgr. Kistemaker den 16 Juli 1864 wegens ziekte naar Holland om Curaçao niet weer te zien. Twee jaar later werd hij definitief voor den dienst in de tropen afgekeurd en kreeg in datzelfde jaar ook van Rome ontslag als Apostolisch Vicaris van onze Missie.

(*Wordt vervolgd*)

De oorlog der toekomst

Als de Do X eens bommen ging braken.

Bijna vijftien jaren scheiden ons van den laatsten wereldoorlog. Vijftien jaren van onrust, vijftien jaren wantrouwen — maar ook vijftien jaren van technische vooruitgang in alle landen. Gedurende dezen tijd zijn tal van machines gebouwd, hebben tal van experimenten op chemisch gebied plaats gevonden — vreedzame producten der wetenschap in een tijd, die met electriciteit is geladen en niet vol gevaren is. Deze „vooruitgang der wetenschap" kan zich echter gemakkelijk in het vreeselijkste wapen veranderen, dat de menschheid ooit tot haar beschikking heeft gehad. Daarom is er dikwijls terecht de aandacht op gevestigd hoeveel een komende oorlog den wereldoorlog in verschikking en vernietiging zal overtreffen.

Tusschen 1914 en 1918 vormde de luchtoorlog slechts een klein deel van de gezamenlijken strijd te water en te land. Heden staat de zaak echter geheel anders. Men zou niet slechts een geheele oorlog volkomen en voor 100% in de lucht kunnen voeren, men zal zelfs, in geval van oorlog, hoofdzakelijk tot een dergelijke strijdvoering moeten besluiten, daar er op aarde tegenwoordig geen wapen meer is, dat de uitwerking van een modern zeevliegtuig met zijn [illegible] bommen ook maar in de verte benadert. Men heeft in de laatste jaren herhaaldelijk getracht, het probleem van de verdediging tegen gasaanvallen op te lossen, men heeft getracht een afdoenden afweer tegen luchtaanvallen in het leven te roepen. Maar al deze plannen en overwegingen blijken illusies te zijn, als men met de feiten rekening houdt, die men op dit gebied aantreft, met de absoluut grenslooze capaciteit van een bewapenden luchtreus.

Men neme slechts als voorbeeld het reuzenvliegtuig Do X waarvan er drie zijn, één in het bezit van Duitschland, twee in dat van Italië. De Duitsche Do X verschilt van haar Italiaansche zuster in het geheel niet in bouwwijze, maar slechts, om zoo te zeggen in roeping. Is het Duitsche vliegtuig voor het verkeer bestemd de beide Italiaansche uitsluitend voor militaire doeleinden. Wat dat beteekent wordt onmiddellijk duidelijk, als men zich de afmetingen dezer vliegmachines nauwkeurig voorstelt.

Zulk een vliegtuig heeft een lengte van 40 M., een breedte van 50 M., een hoogte van 9 M., een landingsvermogen van 52 ton, in zijn romp kunnen 19 man worden ondergebracht, van wie slechts 5 noodig zijn voor de bediening van het vliegtuig, terwijl de 14 anderen zich zonder meer kunnen bezighouden met het uitwerpen der bommen en het afvuren der machinegeweren. Neemt men in aanmerking, dat de sterkte der motoren 7200 P.K. is en het toelaatbare draagvermogen, buiten hetgeen tot de eigenlijke inrichting van een vliegtuig behoort, 15000 K.G. is, dan heeft men niet over bijzondere fantasie te beschikken om zich voor te kunnen stellen met welk een snelheid zulk een werktuig zijn doodelijke cirkels over steden en fabrieken kan beschrijven.

De uitwerking.

Militaire deskundigen hebben een berekening gemaakt, volgens welke zulk een vliegtuig, slechts met zes machinegeweren uitgerust, een uitwerking heeft als bijna twee machinegeweer-compagnieën. Gebruikt men de 15 ton draagvermogen doordat men in groote hoeveelheden bommen meeneemt, zoo komt deze last aan bommen overeen met het gewicht van ongeveer 1500 schoten uit het zwaarste veldgeschut.

Richt men 10 vliegtuigen van deze grootte tot gifgasgevechten in, zoo zou men tijdens één enkele vlucht op 5000 plaatsen branden kunnen stichten. Dit alles onder normale omstandigheden en bij normale capaciteiten der bommen.

Er zijn echter intusschen bommen geconstrueerd, welker explosie-kracht alle tot dusver normale grenzen op fantastische wijze overschrijdt.

Houdt men verder in het oog, dat een bom van 109 K.G. een huis van 4 verdiepingen van onder tot boven verwoest, dan is het duidelijk, dat grootere bommen van een gewicht tusschen 500 en 1000 K.G. een gansch huizenblok ook dan vernietigen kunnen, als zij niet midden in het blok vallen, maar in de nabijheid te land komen. De luchtdruk van deze grootste bommen kan een onbeschrijflijke uitwerking hebben. Dat komt ook doordat de moderne vliegtuigen op 6 à 7000 M. hoogte vliegen, wat de valsnelheid der bommen natuurlijk geweldig doet stijgen. Komen deze bommenvliegtuigen in afdeeling aanzetten — bij een Italiaansche luchtmanoeuvre werd eenigen tijd geleden een aanval van 400 vliegtuigen op Milaan geënsceneerd — dan kan men zich van de uitwerking der meegevoerde bommen, die gezamenlijk een gewicht van 100,000 K.G. te boven kunnen gaan, nauwelijks een voorstelling maken. Bij voorzichtige en lage schatting kan men alleen reeds door de uitwerking der brisant bommen op meer dan 30,000 branden rekenen en dit beteekent practisch de algeheele vernietiging van de grootste wereldstad.

Even machteloos als tegen deze bommen staat de bevolking tegen een gasaanval op groote schaal. Wat geven hierbij de voorziening van gasmaskers? Wat geeft de inrichting van vele schuilplaatsen tegen gasaanvallen in alle deelen van een stad, als het gaat om de bedreiging van millioenen. In enkele landen naar men b. v. zegt in Rusland richt men weliswaar elk groot gebouw op dusdanige wijze in, dat het geval van gevaar zonder veel bezwaren in een gezamenlijke, om zoo te zeggen in een gastvrije schuilplaats veranderd kan worden, doch combineert de aanvaller de gasaanval met een bommenaanval, welken geen enkel gebouw kan weerstaan, dan kan op geen enkele wijze worden voorkomen, dat zelfs de hardste bedekking van deze schuilplaatsen wordt vernield, dat het gifgas, tengevolge van zwaarte zijn naar beneden door de openingen stroomt, dat de ruimte, welke men zich als massa-schuilplaats heeft gedacht, in een massa-graf verandert.

Men behoeft tenslotte er niet op te wijzen, dat zulke reuzenvliegtuigen als de drie „Do X" ook nog tot „ouderwetsche" doeleinden kunnen worden gebruikt b.v. als transportmiddel voor troepenafdeelingen. Engeland heeft met dit transportmiddel reeds ervaringen opgedaan bij de koloniale opstanden in Indië, in Cyprus, in Soedan.

En het was Engeland — een minister van Engeland en wel de Engelsche minister van luchtvaart, die kort geleden uitdrukkelijk heeft verklaard, dat tegen een aanval van groote moderne vliegtuigen de stad Londen niet verdedigd kan worden...

INGEZONDEN.

Buiten verantwoordelijkheid der Redactie, zoowel wat vorm of inhoud als wat strekking betreft. De kopy wordt zelfs bij nietplaatsing nimmer teruggegeven.

Curaçao, den 12den Juli, 1932.

Mijnheer de Redacteur veroorloof mij een plaatsruimte in Uw veelgelezen blad waarvoor bijvoorbaat mijn dank.

In de laatste dagen hebben we zoo vaak hooren vertellen van autoongelukken die voorgevallen zijn, en sommige zelfs met treurige afloop.

Daar we zien dat onze zoo nuttige autos, in plaats van een makkelijk vervoermiddel, een booze geest is geworden voor de voetgangers meenen we het de tijd om onze chauffeurs er attent te maken.

Jammerlijk moeten we zeggen dat zulke ongevallen bijna altijd gebeuren met de autobuschauffeurs. En om zich te verontschuldigen, och dat gaat net zoo simple comme bonjour.

Steeds hooren we: „de tegekomende auto had een scherp licht op of de persoon die stond midden op de straat of dat de eene chauffeur de andere wou voorbijrijden" en dergelijke onoozele disculpaties. Haast nooit is ons ter oore gekomen dat de ongelukken te wijten zijn aan de onbandigheid der chauffeurs of door hun roekeloos en onvoorzichtig vliegen door de straten.

Maar indien U, geachte lezers, een kijkje wenscht te nemen in onze Breede straat op Otrabanda dan pas kunt U overtuigd zijn hoe deze Bigaori die bussen manoeuvreeren. Zonder eenige achting te geven aan de passagiers nog minder aan de andere op de weg bevindende auto's rennen die heeren met zóó'n snelheid op de wegen, alsof een race wedstrijd aan den gang is. Willen ze soms onze Breede Straat in een race terrein converteeren?

Ook bemerkte we iets heel eigenaardigs, dat hoe het toegestaan kan worden dat de chauffeurs passagiers op de bagagedragers mogen opnemen. Is dat instrument niet bestemd om BAGAGE te dragen of meenen we dat het niet gevaarlijk genoeg is om drie heavyweights daarachter te laten zitten? Of moeten we dat eerst ondervinden?

O. i. moeten we indien het zoo doorgaat, zoowel passagiers als voetgangers aanraden om zich tegen auto ongeval te verzekeren.

S. N. O. B.

Zeilvaart gedurende de maand Juni 1932.

Binnengekomen van:		*Vertrokken naar:*	
Aruba	16	Aruba	18
Bonaire	28	Bonaire	40
La Vela de Coro	15	La Guaira	2
Pampatar	1	La Vela de Coro	12
Pto. Cabello	14	Pampatar	1
San Pedro de M.	1	Puerto Cabello	19
Tucacas	4	Rio Hacha	1
Zee	4		
Totaal	83	Totaal	93

Feuilleton.

Inkwartiering bij 't Kantonierke.

door FLOR. HEUVELMANS.

7

— Verdjanters, ik kan lezen en schrijven, als kantonier maakte ik vroeger wel eens een „proces-van-baal"; 't zijn parties zulke menschen, die ze in het comiteit noodig hebben.

Weer was het of iemand hem tegensprak.

— Wel! zeg eens, was ik niet van de administratie, vroeger? En het comiteit, is dat ook niet zoo'n soort administratie? Welnu dan pas ik er in, dan pas ik er in, herhaalde Jan luid op, en hij sloeg met zijn mispelaar tegen een sneeuwklomp, die midden doorbrak. Ik pas er in!

Nu zweeg hij een tijdje, maar zijn gedachten vlogen verder.

— En als ik van 't comiteit ben, ja, dan maken zij mij controleur....

Hier [illegible] spreker hem een zeer ernstig bezwaar tusschen de beenen gegooid hebben, want hij liep nog blijder [illegible]

— Ja, ja, controleur, en waarom niet?

En weer zachter ging hij voort:

— En dan reis ik al de dorpen af van het kanton, met een pas als 't u belieft, met een bestendig pas!

Zijn verbeelding nam een hoogere vlucht. Jan wond zich op; men kon het hem aanzien: hij stapte door met vasten tred, zwaaide zijn mispelaar en woedend sprak hij alsof hij in „de Sleutel" bij de kameraden zat:

— En laat dan eens „'nen Duitsch" komen, die mij scheef beziet, of brun taal naar mijn pampieren vraagt, das draai ik hem zoo heimelijk dat paonder zijnen neus, met een groot stempel er op van de „Kommandatuur", en dan zie ik van hier zijnen verwonderden varkenskop en ik hoor hem al zeggen: Pardon, bittere!...

En Jan lachte vergenoegd en sprak weer stil in gedachten voort:

— Wat mogen ze toch altijd met dien „bittere" bedoelen, als ze u iets geven of vragen? Dat begrijp ik niet.

Weer is zijn verbeelding hem de [illegible] ronde. [illegible]

— Maar als ik ervoor een [illegible] die zijn pakk[illegible] zijn [illegible] ver-koopt voor twee of driemaal de waarde, dien zal ik raken! Proces-van-baal, rats! En dan zullen de groote mannen zeggen: die Jan Brabants, dat kantonierke, was toch 'ne kerel; wat hebben we wel gedaan met hem in 't comiteit op te nemen.

Nu meent hij weer een Duitscher te zien en zijn blad bruist op:

— Maar als ik eens 'nen Duitsch kan snappen, bijvoorbeeld een, die, een stuk gerookte worst steelt van zijn luitenant, of zoo iets... of als ik...

Jan's stem verzachtte hier plots, en scheen nog slechts een bedeesd gemurmel:

— ... als ik er zoo eens eenen tegenkwam in een donkeren boschkant — want met mijn pas mag ik ook 's nachts over de baan en als ik dien dan eens ferm aftroefde! Potver.... wat zou ik er op kloppen!

En zijn mispelaar kloof een nog grooteren sneeuwklomp langs de baan.

Hij liep nu eindelijk, dicht bij het dorp, over het lange enge kerkepad, tusschen de tuinen van den burgemeester en van den notaris; door de ontbladerde doornhagen zag hij een aantal musschen met een groot [illegible] baar vechten onder een bessenstruik om een daar gevonden buit; haar vleugelslagen deden het sneeuwstof opvliegen en haar schetterend gekwetter maakte Jan half boos.

Hij sloeg met zijn stok in de haag en de musschen vlogen gestoord weg.

— Domme beesten, zei Jan, zij vechten al erger als menschen; maar met zulk koud weder staan zij ook al op rantsoen!

Het rantsoen! Dit woord voerde Jan's gedachten weer naar het comiteit, waarvan hij weldra lid en misschien wel controleur zou zijn. Doch honderd pas verder schoot hij plots van tusschen de twee hooge zijgevels der heerenwoningen uit het kerkepad de markt op en zijn droom was uit; hij vergat ineens het commiteit en het pas, en het processen-van-baal, en den Duitscher, dien hij voor half dood in den donkere boschkant had laten liggen.

Op de markt voor het gemeentehuis was het erg druk; het stond er vol Duitsche soldaten, wel een vijftigtal, met wel twintig paarden [illegible] lansen, die zoo maar in den aardeweg geplant waren, en vier vrachtwagens, en vier kanonnen en caissons, en een veldkeuken, waarvan het schouwke dapper mee rookte en waar omheen eenige soldaten zich verwarmden, De deur van het gemeentehuis stond open; er gingen soldaten binnen, er kwamen soldaten uit. Er klonken snouwende bevelen, waarvan de nieuwsgierige toeschouwers geen gebenedijd woorden konden begrijpen; de kort afgebeten lettergrepen waren in hun ooren niets anders dan: wik-wak-wais, pik-a-paus, schnai-bai-auf! meer konden zij er niet van maken. Alleen de straatjeugd met roode wangen, roode neusjes, roode handen, was in haar knollentuin, en schepte in dit tooneel een zichtbaar vermaak; zij ging op in geestdrift toen de deksel van den soepketel genomen werd en een grijsachtige rookwolk den smakelijken geur van erwtensoep verspreidde. Gretige oogjes keken er naar. De school was vroeg uit geweest vandaag, omdat kolen en hout op waren; de kinderen waren er niet kwaad om, nu konden zij naar de nieuwe Duitschers gaan kijken.

Neske had uit de gamelle van een dikken landstormman eenige lepels erwtensoep gegeten en riep dat het lekker was, en de Duitscher lachte van genoegen; en nu wilde Fikske ook eens proeven, en Mon ook, en Mieke ook en op den duur allemaal. En de Duitschers lieten de kwajong maar betijen, kin en voorschoot met erwtensoep bemorsen, en zij schenen klaarblijkelijk meer plezier te hebben op die dorpsmarkt dan in de loopgraaf.

— Als ze de jong maar niet vergeven, mompelde het Kantonierke, die door de menigte drong om de deur van het gemeentehuis te bereiken. Ze zijn tot alles bekwaam, die platkoppen; en ze lachen nog, de sjaafoeters! Maar in Rusland zullen ze vandaag niet lachen, daar zal het andere peper zijn. Wat zullen ze van de Krapaten van de veeg krijgen!

Met zijn vuurschietend kalpoogje overzag hij nog eens heel de legerplaats en hij trok resoluut het gemeentehuis binnen, waar hij aanstonds bij den burgemeester toegelaten werd.

Jan, die zijn wereld kende, — hij was niet voor niets van de administratie geweest — nam zijn pet af en deed zijn klompen uit bij de deur.

(*Wordt vervolgd*)